

МИСЛИ И СПОМЕНИ ЗА ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

Ламар

Той беше висок и строен. Аз го познавам голоблад и без мустаци още от 1920 г. Имаше артистичен образ и сложение. Навярно това събрание на пл. „Света Неделя“ биде предизвикано като протест срещу Ньойския договор, където Клемансо окастри България. Но като участник в това събрание аз виждах Георги Димитров, навярно на маса беше застанал, и гръмко говореше и ръкомахаше. И тъй като тогава нямаше високоговорители, на още две трибуни говореха други оратори. Това събрание-митинг беше най-голямото сътворено след Първата световна война, когато обществените сили се разлагаха и прииждаше вълната на социалните идеи.

У народа дремеше бунтовна мисъл! Това съм го описал, но далеч преди това се разделиха широки от тесни и партията се установи като първи ръководител в обществените и класови борби.

След събарянето режима на Стамболийски и неговата гибел народните сили отпаднаха, но тогава възникна Септемврийското въстание, където още чувахме гласа на Георги Димитров. Във въстанието се прояви храбростта на западната българска шир, но печалните събития го отпратиха по чужди земи.

Името на Георги Димитров, привърженика на Третия интернационал, възникна наново, свързано с пожара на Райхстага.

Борбата между хитлеризма и комунизма добиваше вече лични утвърждения и Георги Димитров биде подведен като подпалвач на германската светиня! И процесът, който се проведе пред света на враждуващите сили, искаше да докаже, че Съветският съюз запалва Германия!

Нашата стара общественост не беше склонна да защитава своя роден син пред нападките на всички други страни, които вярваха в своето капиталистическо утвърждаване и си мислеха, че с пропадането на Русия тоя свят ще завземе своето първенство!

Виждали сте снимката на Георги със Сталин; виждали сте и много други знамения в ония тежки времена, когато две големи сили са враждували помежду си. Аз мисля, че „бай Георги“ е бил достатъчно прозорлив ум във връжката на тия събития. Тогава, по време на войната (когато и ние бяхме по Европа) се закри Третият интернационал! Не бих могъл да разбера политическите сили, които са предизвикали това закриване, но си мисля, че големият ум на Георги Димитров и неговите близки са преодолели някаква международна пречка!

На един прием в бившия дворец, сега Художествена галерия, аз подадох ръка на „бай Георги“ и му казах, че „с Вас сме колеги!“

— Зная, рече той. Вие сте били печатар!

— 24 години!

— Много се радвам. И да знаете, че печатарските работници бяха най-будните, защото четяха всичко, като набираха книгите на другите!

Искам да разкажа един спомен от моя съсед Никола Тасков, който е бил готвач и придружвач на Георги Димитров. Той е пътувал вредом с него и се е грижил. Но веднъж в двореца Враня поднесли на масата заяк. Заяк: но по к у п е ш к и, както се изрази Никола Тасков. Георги Димитров му рекъл: „Кольо, това не е заяк!...“

И Кольо разказва: на другий ден отпахме три заяка. Избрах гьоджено, понакиснах го и го сложих в гърнето. Един дафинов лист, малко джоджон и прочие. Като му отлупих гърнето, бай Георги рече: „Това е заяк!...“

И като завършвам своята бележка, аз бях приятел с един от братята му. И той печатар, все за пицери говорехме; негов брат е и Тодор Димитров, на чието име е наречена една печатница. Та си мисля, че нашето печатарско съсловие е дало добри люде по земята да се славят и прославят! А бай Георги остана знаменосец на цялата класа!